

İŞLETME BİLİMİ DERGİSİ

THE JOURNAL OF
BUSINESS SCIENCE

JOBS

İşletme Bilimi Dergisi
2018
Cilt:6 Sayı:1

JOBS

İşletme Bilimi Dergisi
The Journal of Business Science

Sakarya Üniversitesi / Sakarya University
İşletme Fakültesi / Sakarya Business School

i

Cilt/Volume : 6
Sayı/Issue : 1
Yıl/Year : 2018

ISSN: 2148-0737
DOI: 10.22139/jobs

İNDEKS BİLGİLERİ/ INDEXING INFORMATION

ii

Kurucu Sahip/Founder

Prof. Dr. Gültekin YILDIZ

İmtiyaz Sahibi / Owner

Prof. Dr. Kadir ARDIÇ

Editör / Editor

Doç. Dr. Mahmut AKBOLAT

Editör Yardımcıları / Assoc. Editors

Doç. Dr. Mustafa Cahit ÜNĞAN

Doç. Dr. Hakan TUNAHAN

Danışma Kurulu/Advisory Board

Prof. Dr. Ahmet Vecdi CAN	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Bülent SEZEN	Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Prof. Dr. Dilaver TENGİLİMOĞLU	Atılım Üniversitesi
Prof. Dr. Erman COŞKUN	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Kadir ARDIÇ	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet BARCA	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Prof. Dr. Nihat ERDOĞMUŞ	İstanbul Şehir Üniversitesi
Prof. Dr. Orhan BATMAN	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Recai COŞKUN	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Remzi ALTUNIŞIK	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin KARABINAR	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Sıdıka KAYA	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Şevki ÖZGENER	Nevşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Türker BAŞ	Galatasaray Üniversitesi
Doç. Dr. Surendranath Rakesh JORY	Southampton Üniversitesi

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. Kadir ARDIÇ
Doç. Dr. Mahmut AKBOLAT
Doç. Dr. Mustafa Cahid ÜNĞAN
Doç. Dr. Hakan TUNAHAN

Sekreteryaya / Secreteria

Arş. Gör. Özgün ÜNAL
Arş. Gör. Mustafa AMARAT
Arş. Gör. Ayhan DURMUŞ
Arş. Gör. Gülcan KAHRAMAN

iv

Dergimize yayınlanmak üzere gönderilen makalelerin yazımında etik ilkelere uyulduğu ve yazarların ilgili etik kurulundan gerekli yasal onayları aldığı varsayılmaktadır. Bu konuda sorumluluk tamamen yazarlara aittir. İşletme Bilimi Dergisi'nde yer alan makalelerin bilimsel sorumluluğu yazara aittir. Yayınlanmış eserlerden kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

It is assumed that the articles submitted for publication in our journal are written in ethical principles and the authors have obtained the necessary legal approvals from the relevant ethics committee. The responsibility of this matter belongs to the authors. Scientific responsibility for the articles belongs to the authors themselves. Published articles could be cited in other publications provided that full reference is given.

İşletme Bilimi Dergisi; www.dergipark.gov.tr/jobs Sakarya Üniversitesi İşletme Fakültesi jobs@sakarya.edu.tr Esentepe Kampüsü 54187 Serdivan/SAKARYA

Hakemler/ Reviewers

İşletme Bilimi Dergisi

2018

Cilt:6 Sayı:1

Prof. Dr. A. Vecdi Can	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Adem Öğüt	Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet Bardakçı	Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Aykut Hamit Turan	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşe İrmış	Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Bayram Şahin	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Bayram Zafer Erdoğan	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Dilaver Tengilimoğlu	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Durmuş Acar	Süleyman Demirel Üniversitesi
Prof. Dr. Ekrem Tatoğlu	Bahçeşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Erman Coşkun	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Fatih Ertaş	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Prof. Dr. Gülten Gümüştekin	Dumlupınar Üniversitesi
Prof. Dr. Halit Keskin	Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Prof. Dr. Hasan Tutar	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Haydar Sur	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Himmet Karadal	Aksaray Üniversitesi
Prof. Dr. İsmet Şahin	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Kadir Ardiç	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Kıymet Çalıyurt	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Akif Çukurçayır	Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Barca	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Sarıışık	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Selami Yıldız	Düzce Üniversitesi
Prof. Dr. Muhsin Halis	Kocaeli Üniversitesi
Prof. Dr. Musa Özata	Ahi Evran Üniversitesi
Prof. Dr. Nazan Günay	Ege Üniversitesi
Prof. Dr. Nejat Bozkurt	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Nuran Cömert	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Orhan Batman	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Ömer Torlak	Karatay Üniversitesi
Prof. Dr. Recai Coşkun	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Recep Pekdemir	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Remzi Altunışık	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin Karabınar	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Selman Aziz Erdem	Kocaeli Üniversitesi
Prof. Dr. Serap Benligiray	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Serdar Özkan	İzmir Ekonomi Üniversitesi
Prof. Dr. Şakir Sakarya	Balıkesir Üniversitesi
Prof. Dr. Şevki Özgener	Nevşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Suayyip Çalış	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Sıdıka Kaya	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Sima Nart	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Şuayip Özdemir	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Prof. Dr. Türker Baş	Galatasaray Üniversitesi
Prof. Dr. Ümit Gücenme Gençoğlu	Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Vasfi Haftacı	Kocaeli Üniversitesi

Hakemler/ Reviewers

Prof. Dr. Yıldız Özerhan	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Yusuf Çelik	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Abdurrahman benli	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Adem Sağır	Karabük Üniversitesi
Doç. Dr. Aşkın Özdağoğlu	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Aykut Hamit Turan	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Bayram Topal	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Bora Yenihan	Kırklareli Üniversitesi
Doç. Dr. Buket Bora Semiz	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Doç. Dr. Burcu Candan	Kocaeli Üniversitesi
Doç. Dr. Burhanettin Zengin	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Buket Bora Semiz	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Doç. Dr. Cavit Yeşilyurt	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Cemal Sezer	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Cemal İyem	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Ece Armağan	Adnan Menderes Üniversitesi
Doç. Dr. Engin Dinç	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Erdoğan Kaygın	Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr. Erkan Erdemir	İstanbul Şehir Üniversitesi
Doç. Dr. Faruk Anıl Konuk	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Fatih Geçti	Yalova Üniversitesi
Doç. Dr. Ferudun Kaya	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Fikret Çankaya	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Fuat Man	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Gülfer Tuna	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Hakan Tunahan	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Haluk Bengü	Niğde Üniversitesi
Doç. Dr. Hasan Ayyıldız	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Hasan Latif	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Hayrettin Zengin	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Kazım Ozan Özer	Nişantaşı Üniversitesi
Doç. Dr. Kemal Can Kılıç	Çukurova Üniversitesi
Doç. Dr. Kubilay Özyer	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Doç. Dr. Kurtuluş Kaymaz	Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Mahmut Akbolat	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Mahmut Hızıroğlu	Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Saraç	İstanbul Üniversitesi
Doç. Dr. Mesut Çimen	Acıbadem Üniversitesi
Doç. Dr. Muammer Mesci	Düzce Üniversitesi
Doç. Dr. Musa Said Döven	Osmangazi Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa Cahid Ünğan	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa Kemal Demirci	Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Mutlu Başaran Öztürk	Niğde Üniversitesi
Doç. Dr. Müjdat Özmen	Osmangazi Üniversitesi
Doç. Dr. Nevran Karaca	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Nihal Sütütemiz	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Nilgün Sarıkaya	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Oğuz Işık	Hacettepe Üniversitesi

Hakemler/ Reviewers

İşletme Bilimi Dergisi

2018

Cilt:6 Sayı:1

Doç. Dr. Oğuz Türkay	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer Okan Fettahlioğlu	Sütçü İmam Üniversitesi
Doç. Dr. Özgür Uğurluoğlu	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Ramazan Aksoy	Bülent Ecevit Üniversitesi
Doç. Dr. Seçil Taştan	Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Sedat Bostan	Gümüşhane Üniversitesi
Doç. Dr. Selami Özcan	Yalova Üniversitesi
Doç. Dr. Senay Yürür	Yalova Üniversitesi
Doç. Dr. Şevki Ulama	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Tuncay Yılmaz	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Umut Koç	Osmangazi Üniversitesi
Doç. Dr. Yasemin Özdemir	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Yasin Şehitoğlu	Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Yunus Emre Öztürk	Selçuk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi A. Mohammed Abubakar	Aksaray Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Adem Akbıyık	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Yağmur Ersoy	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ali Coşkun	Boğaziçi Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Algin Okursoy	Adnan Menderes Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ayhan Serhateri	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ceren Giderler Atalay	Dumlupınar Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Derya Ergun Özler	Dumlupınar Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Dilek Özceylan	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Emrah Özsoy	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Emre Oruç	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ersin Irk	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Esra Dil	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fatma Gamze Bozkurt	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Filiz Konuk	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Füsün Küçükbay Gökalep	Celal Bayar Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Halil İbrahim Cebeci	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hakan Murat Arslanhan	Düzce Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Harun Kırılmaz	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İrfan Usta	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İsa Demirkol	Kırıkkale Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mihriban Cindiloğlu	Hitit Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Murat Ayanoglu	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Kenan Erkan	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Yıldırım	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nermin Akyel	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Nesrin Akca	Kırıkkale Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Onur Dirlik	Osmangazi Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Orhan Kandemir	Kastamonu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Özer Uygun	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Özlem Balaban	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Recep Yılmaz	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Safiye Sencer	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sedat Durmuşkaya	Sakarya Üniversitesi

Hakemler/ Reviewers

Dr. Öğr. Üyesi Sema Polatçı	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sema Yiğit	Ordu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sema Ülkü	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sinan Esen	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sümeyra A. Danışman	Mevlana Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şevki Ulama	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şuayyip Doğuş Demirci	İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şule Yıldız	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Tarık Semiz	Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Tayfun Yılmaz	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Tuncay Turaboğlu	Mersin Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Umut Sanem Çiftçi	Sakarya Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr. Hüseyin İskender	Sakarya Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr. İlker Calayoğlu	Okan Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr. Serkan Deniz	Yalova Üniversitesi

Her yayında daha iyiye ulaşmayı hedefleyen İşletme Bilimi Dergisi olarak 2018 yılının ilk sayısı olan 6. Cilt 1. Sayı ile sizlerle birlikte olmaktan onur duyuyoruz. Bu sayımızda 11 makale ile yayına çıkmış bulunmaktayız. Dergimizin diğer sayılarında olduğu gibi, bu sayısında da üretim yönetimi, örgütsel davranış, yönetim bilimi, yönetim bilişim sistemleri, uluslararası ticaret, sağlık yönetimi gibi farklı alanlardan ampirik çalışmalar yer almaktadır.

Yazarlığını Tahsin GÜNDOĞAN ve Samet GÜNER'in yapmış olduğu üretim yönetimi alanında yazılmış olan "Tedarikçi Çevikliğinin Ölçülmesine Yönelik Bir Yaklaşım Önerisi: Otomotiv Sektörü Uygulaması" başlıklı makale dergimizin ilk makalesidir. İkinci makalemiz Nazlı KAYA ve Oğuz IŞIK'ın ölçek uyarlama çalışması olan "Hasta Güçlendirme Ölçeğinin Türkçe Geçerlilik ve Güvenilirliği" isimli makaledir. Bibliyometrik Analiz şeklinde yazılan üçüncü makalemiz olan "Toplam Kalite Yönetiminin Türkiye'de Akademik Çevredeki Ele Alınışı: Makale İncelemeleri ve Bibliyometrik Analiz" Sencer ÖZEL ve Türker BAŞ'ın kaleminden çıkmıştır. Büşra Kutlu KARABIYIK ve Mehmet Erdemir GÜNDOĞMUŞ'un yazarlığını yaptığı SWARA yöntemi uygulanan "Üniversitelerde Bilgi Sistemi Seçim Kriterlerinin SWARA Yöntemi ile Ağırlıklandırılması: Ampirik Bir Çalışma" başlıklı makale bu sayının dördüncü makalesidir. Şafak GÜNDÜZ ve Tuğrul PEKÇETAŞ'ın örgütsel davranış alanında yazmış oldukları "Kuşaklar ve Örgütsel Sessizlik/Seslilik" çalışması beşinci makalemizi oluştururken, Burak KESKİN'in "Havacılık Endüstrisinde Stratejik Ortaklıklar: VZA ve Güven Bölgesi Yaklaşımı İle Bir Etkinlik Analizi Çalışması" başlıklı çalışmaları altıncı makalemizi oluşturmaktadır. Yedinci makalemiz ise Ersin İRK ve Musa Said DÖVEN'in stratejik yönetim alanında yazmış oldukları "Firmaların Uyguladıkları Rekabet Stratejileri ve Bu Karara Etki Eden Faktörler" başlıklı makaledir. Örgütsel davranış alanında yazılan ve sekizinci makalemiz olan "Çalışmaya Tutkunluk Düzeyinin Hastane Türü, Hastane Lokasyonu ve Bazı Sosyo-Demografik-Mesleki Özelliklere Göre İncelenmesi" başlıklı makalemizin yazarları Safiye

ŞAHİN, Uğur YOZGAT ve Esra YAKŞI'dir. Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencileri örnekleminde Meryem TURGUT, Gamze KUTLU ve Sinem MUT tarafından yazılan "Sağlık Yönetimi Bölümü Öğrencilerinin İletişim Becerileri İle Sosyal Medya Kullanımları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi" başlıklı dokuzuncu makalemizi, finansal yönetim alanında yazılan ve yazarlığını Mehmet APAN ile Ahmet ÖZTEL'in yaptığı "Ölçek Bazlı Finansal Performansın Promethee Yöntemiyle Belirlenmesi: Farklı Ağırlıklandırma Yöntemlerine Dayalı Karşılaştırmalı Bir Analiz" adlı onuncu makalemiz izlemektedir. Son makalemizi ise yine örgütsel davranış alanında, Semra KÖSE, Serdar ÇAKAN ve Duygu TERZİ'nin yazdığı "Örgütsel Adaletsizliğin Örgütsel Dışlanmaya Etkisinde Psikolojik Dayanıklılığın Aracı Rolü" başlıklı makalemiz oluşturmaktadır. Görüldüğü gibi, dergimizin bu sayısı da işletmeciliğin farklı disiplinlerinde siz değerli bilim insanlarının kıymetli çalışmalarından oluşturulmuştur. Dergi politikası olarak bundan sonraki sayılarımızda da işletme bilimine dayalı farklı disiplinlerden gelen çalışmaları yayınlamaya özen göstereceğiz.

X

Bu sayımızda göndermiş oldukları makaleler ile dergimize katkı sağlayan tüm yazarlarımıza, dergimize gönderilen makalelerin değerlendirilmesi için kıymetli vakitlerini ayıran saygıdeğer hakemlerimize ve makalelerin dergide yayınlanmaya hazır hale gelmesi için yoğun bir gayret gösteren editör kurulumuz ve dergi sekreteryamıza teşekkürü borç bilirim.

Dergimizin okurlarımız ve bilim insanlarına faydalı olması diteklerimle sonraki sayılarımızda işletmeciliğin güncel çalışmalarını bilim dünyasının hizmetine sunmak için siz değerli bilim insanları ve araştırmacıların katkılarını bekleriz.

Saygılarımızla...

Doç. Dr. Mahmut AKBOLAT

Editör

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

Yıl (Year) 2018 Cilt (Vol.) 6 Sayı (No) 1

İşletme Bilimi Dergisi

2018

Cilt:6 Sayı:1

Tedarikçi Çevikliğinin Ölçülmesine Yönelik Bir Yaklaşım Önerisi: Otomotiv Sektörü Uygulaması <i>Proposal of a New Approach for Measuring Supplier Agility: An Application in Automotive Industry</i>	1-26
<i>Tahsin GÜNDOĞAN, Dr. Öğr. Üyesi Samet GÜNER</i>	
Hasta Güçlendirme Ölçeğinin Türkçe Geçerlilik ve Güvenilirliği <i>Validity and Reliability of The Patient Empowerment Scale in Turkish</i>	27-42
<i>Öğr. Gör. Nazlı KAYA, Doç. Dr. Oğuz IŞIK</i>	
Toplam Kalite Yönetiminin Türkiye’de Akademik Çevredeki Ele Alınışı: Makale İncelemeleri ve Bibliyometrik Analiz <i>Contextualization of Total Quality Management in Academia in Turkey: Article Reviews and Biblioimetric Analysis</i>	43-58
<i>Sencer ÖZEL, Prof. Dr. Türker BAŞ</i>	
Üniversitelerde Bilgi Sistemi Seçim Kriterlerinin SWARA Yöntemi ile Ağırlıklandırılması: Ampirik Bir Çalışma <i>Weighting University Information System Selection Criteria by Swara Method: An Empirical Study</i>	59-85
<i>Arş. Gör. Büşra Kutlu KARABIYIK, Prof. Dr. Mehmet Erdemir GÜNDOĞMUŞ</i>	
Kuşaklar ve Örgütsel Sessizlik/Seslilik <i>Generations and Organisational Silence/Voice</i>	89-115
<i>Dr. Öğr. Üyesi Şafak GÜNDÜZ, Tuğrul PEKÇETAŞ</i>	
Havacılık Endüstrisinde Stratejik Ortaklıklar: VZA ve Güven Bölgesi Yaklaşımı İle Bir Etkinlik Analizi Çalışması <i>Strategic Alliances in Aviation Industry: An Efficiency Analysis Using Data Envelopment Analysis and Assurance Region Approach</i>	117-134
<i>Dr. Öğr. Üyesi Burak KESKİN</i>	
Firmaların Uyguladıkları Rekabet Stratejileri ve Bu Karara Etki Eden Faktörler <i>Competitive Strategies and the Factors Affecting This Decision</i>	135-162
<i>Dr. Öğr. Üyesi Ersin IRK, Dr. Öğr. Üyesi Musa Said DÖVEN</i>	
Çalışmaya Tutkunluk Düzeyinin Hastane Türü, Hastane Lokasyonu ve Bazı Sosyo-Demografik-Mesleki Özelliklere Göre İncelenmesi <i>Analysis of the Level of Work Engagement Depending on the Hospital Type, Hospital Location and Some Socio-Demographic-Occupational Characteristics</i>	163-183
<i>Dr. Öğr. Üyesi. Safiye ŞAHİN, Prof. Dr. Uğur YOZGAT, Esra YAKŞI</i>	

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

Yıl (Year) 2018 Cilt (Vol.) 6 Sayı (No) 1

Sağlık Yönetimi Bölümü Öğrencilerinin İletişim Becerileri İle Sosyal Medya Kullanımları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi	
<i>Determination of the Relationship Between Communication Skills and Social Media Use of Health Management Department Students</i>	185-205
<i>Arş. Gör. Meryem TURGUT, Arş. Gör. Gamze KUTLU, Arş. Gör. Sinem MUT</i>	
<hr/>	
Ölçek Bazlı Finansal Performansın Promethee Yöntemiyle Belirlenmesi: Farklı Ağırlıklandırma Yöntemlerine Dayalı Karşılaştırmalı Bir Analiz	
<i>Determination of Scale Based Financial Performance Promethee Method: A Comparative Analysis Based on Differential Weighting Methods</i>	207-244
<i>Dr. Öğr. Üyesi Mehmet APAN, Dr. Öğr. Üyesi Ahmet ÖZTEL</i>	
<hr/>	
Örgütsel Adaletsizliğin Örgütsel Dışlanmaya Etkisinde Psikolojik Dayanıklılığın Aracı Rolü	
<i>The Mediating Role of Psychological Hardiness in the Effect of Organizational Injustice on Workplace Ostracism</i>	245-262
<i>Semra KÖSE, Serdar ÇAKAN, Arş. Gör. Duygu TERZİ</i>	

SAĞLIK YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN İLETİŞİM BECERİLERİ İLE SOSYAL MEDYA KULLANIMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN BELİRLENMESİ

İletişim
Becerileri İle
Sosyal Medya
Kullanımı
Arasındaki
İlişkinin
Belirlenmesi

185

Arş. Gör. Meryem TURGUT

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü
turgut@ankara.edu.tr

ORCID ID: orcid.org/0000-0001-9320-3250

Arş. Gör. Gamze KUTLU

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü
gkutlu@ankara.edu.tr

ORCID ID: orcid.org/0000-0001-9852-4029

Arş. Gör. Sinem MUT

Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü
smut@ankara.edu.tr

ORCID ID: orcid.org/0000-0002-7241-2704

ÖZ

Amaç: Sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin iletişim becerileri ve sosyal medya kullanımı düzeylerini belirlemek ve iletişim becerileri ile sosyal medya kullanım düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır.

Yöntem: Çalışmanın evrenini Ankara Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü'nde eğitimine devam eden toplam 338 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada örneklem seçilmemiş olup, evrenin tamamına ulaşılmaya çalışılmıştır. Buna göre, toplam 273 öğrenci katılmış olup evrenin %81'ine ulaşılmıştır. İletişim becerileri düzeyini ölçmek için İletişim Becerileri Envanteri, sosyal medya kullanım düzeyini ölçmek için ise Sosyal Medya Kullanımı Ölçeği'nden yararlanılmıştır.

Bulgular: Araştırmaya katılan öğrencilerin iletişim becerileri ölçeğinden aldıkları toplam puan ortalaması $104,16 \pm 15,69$ 'dir. Erkek öğrencilerin iletişim becerileri puan ortalamasının kadınlara göre yüksek olduğu saptanmıştır. Ayrıca 1. sınıf öğrencilerinin 2., 3., ve 4. sınıf öğrencilerine göre iletişim becerileri puanlarının daha düşük olduğu bulunmuştur. Ev arkadaşıyla birlikte yaşayan öğrencilerin ailesiyle birlikte yaşayanlara göre iletişim becerileri puan ortalamalarının daha yüksek olduğu tespit

edilmiştir. Öğrencilerin sosyal medya kullanımından aldıkları puan ortalaması ise $21,84 \pm 9,13$ 'dir ve sosyal medya kullanımının en fazla olduğu grup 4. sınıf öğrencileridir. Korelasyon analizi sonuçlarına göre, genel sosyal medya kullanımı ile genel iletişim becerileri arasında ($r=0,151$) istatistiksel açıdan anlamlı ve pozitif yönlü ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Son olarak regresyon analizi sonuçları da sosyal medya kullanımının iletişim becerilerindeki toplam varyansın %3,9'unu açıklamaktadır.

Sonuç: Öğrencilerin iletişim becerileri düzeyleri ile sosyal medya kullanım düzeyleri arasında pozitif yönlü, zayıf bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuca göre araştırmaya katılan öğrencilerin iletişim becerileri düzeylerinin sosyal medya kullanım düzeyleri ile ilişkili olduğu ve öğrencilerin sosyal medya kullanımının iletişim becerilerini artırdığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: İletişim Becerileri, Sosyal Medya Kullanımı, Sağlık Yönetimi Öğrencileri

DETERMINATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN COMMUNICATION SKILLS AND SOCIAL MEDIA USE OF HEALTH MANAGEMENT DEPARTMENT STUDENTS

ABSTRACT

Aim: The health management department is to determine the level of communication skills and social media use of students and to establish the relationship between communication skills and social media usage levels.

Method: The universe of the study is composed of a total of 338 students who continue their education at Ankara University Health Management Department. Sampling was not selected in the study and the entire universe was tried to be reached. Accordingly, a total of 273 students attended and 81% of the universe was reached. Communication Skills Inventory was used to measure communication skills, and Social Media Usage Scale was used to measure social media usage.

Findings: The total average score of the students who participated in the research is 104.16 ± 15.69 . It is observed that the average level of communication skills of male students is higher than that of women. It was found that the communication skill scores of the first year students are lower than the second, third and fourth year students. According to the students who live with their friends, the average scores of communication skills are higher than those living with their families. When social media usage is

examined, the average score of social media usage is found as 21.84±9.13. The use of social media was found to be the highest in the 4th grade students. According to the results of the correlation analysis, it was found that there is a statistically significant and positive relationship between general social media use and general communication skills ($r=0.151$). Finally, the results of the regression analysis reveal 3.9% of the total variance in the communication skills of social media use.

Results: It has been found that there is a positive and weak relationship between the level of communication skills of the students and the levels of social media usage. According to this result, it can be said that the level of communication skills of the students participating in the research is related to the level of social media usage and the use of social media increases the communication skills.

Keywords: Communication Skills, Social Media Use, Healthcare Management Students

I. GİRİŞ

Sosyal medya terimi, iletişimin etkileşimli bir diyalog haline getirilmesi için web tabanlı ve mobil teknolojilerin kullanılması anlamına gelir (Baruah, 2012: 1). Kaplan ve Haenlein (2010: 61) sosyal medyayı, web 2,0'ın ideolojik ve teknolojik temelleri üzerine kurulmuş ve kullanıcı tarafından üretilen içeriğin oluşturulmasına ve değiştirilmesine izin veren bir dizi internet tabanlı uygulama olarak tanımlamışlardır. Herkes tarafından erişilebilir ve ölçeklenebilir iletişim teknikleriyle etkinleştirilen sosyal medya, kuruluşların, toplulukların ve bireylerin iletişim biçimini büyük ölçüde değiştirmiştir (Baruah, 2012: 1-2). Sosyal medya siteleri, iletişim ihtiyaçlarını ve isteklerini yerine getirmeye uygun bir araçtır (Urista et. al., 2009: 218). Sosyal medya, kullanıcıların çevrimdışı ilişkiler sürdürmesi ve geliştirmesi için tercih edilmektedir (Sponcil ve Gitimu, 2012:2; Chasombat, 2014: 9).

Sosyal medya ve diğer mobil uygulamaların kullanımı giderek artış göstermektedir. Sosyal medya, özellikle üniversite öğrencileri için günlük hayatın bir parçası haline gelmiştir. Öğrencilerin düşünme ve etkileşim biçimlerinde büyük bir dönüşüm yaratmıştır. Akıllı telefonların varlığı, öğrencilerin günlük rutinlerinde sosyal medya kullanımına ilgiyi arttırmıştır. Yapılan çalışmalar özellikle üniversite öğrencileri arasında sosyal medya kullanımının arttığını ortaya çıkarmıştır (Othman et. al., 2016: 2; Sinha et. al., 2016: 485). Buna göre, genç yetişkin internet kullanıcıları (18-29 yaş) arasındaki sosyal paylaşım sitelerinin kullanımı 2005 yılında %9 iken; 2013 yılında %90'a yükselmiştir (Sinha et. al., 2016: 486). Türkiye'de mobil

**İletişim
Becerileri İle
Sosyal Medya
Kullanımı
Arasındaki
İlişkinin
Belirlenmesi**

188

kullanıcı sayısı 71 milyonken, sosyal medyaya mobilden bağlanan kullanıcı sayısı ise 42 milyon kişidir (Dijital in 2017 Global Overview). Türkiye İstatistik Kurumu-TÜİK (2017) verilerine göre, nüfusun %83,7'si interneti sosyal medya amaçlı kullanmaktadır. Buna ek olarak, Wallace'e (2015) göre, gençlerin %90'ı sosyal medyada günde en az 9 saat harcamaktadır. Bu istatistikler, sosyal medyanın gençlerin günlük yaşantısında önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Bu sayının önümüzdeki yıllarda da artması beklenmektedir. Bununla birlikte, sosyal medyanın kullanımı, üniversite öğrencilerinin akademik ve sosyal hayatını etkilemektedir. Bu etkilerin bazıları kişiliğini şekillendirmek, karakterlerini etkilemek ve iletişim becerilerini geliştirmek gibi pozitifdir. Bununla birlikte, sosyal medyanın zaman kaybı ve öğrencilerin başarı notlarını düşürmesi gibi olumsuz etkileri olduğu da bulunmuştur (Othman et. al., 2016: 1). Sosyal medya olgusu hızlı bir şekilde büyümeye devam ettiğinden, iletişim üzerindeki bu etkileri anlamak önemlidir.

2000'lerin sonlarında cep telefonunun ve sosyal medya kullanımının yükselişinden bu yana teknolojinin sosyal etkileşim ve iletişim üzerindeki etkisi konusunda birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalardan bazıları sosyal medya kullanımının iletişimi olumlu etkilediğini, bazı çalışmalar ise olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Chasombat (2014: 13), çevrimiçi etkileşimin pek çok faydası olmasına rağmen, öğrencilerin gerçek yaşamda başkalarıyla etkileşim kurma becerilerini olumsuz yönde etkileyeceğini belirtmiştir. Çünkü bu iletişim biçimi yüz yüze konuşma veya iletişim yeteneğini ortadan kaldırmaktadır. Etkili bir şekilde iletişim kuramama ise genç yetişkinlerin iletişim becerilerine zarar verebilmektedir. McCoy (2013: 2) Amerika'da bulunan 6 üniversiteden toplamda 777 öğrenci ile gerçekleştirdiği çalışmada, öğrencilerin %80'inden fazlasının ders sırasında sosyal medyayı kullandığını ve öğrencilerin anlatılan çoğu bilgiyi kaçırdığını belirtmiştir.

Sosyal medyanın yüz yüze iletişimi olumsuz etkilemesi üzerine yapılan birçok araştırmaya karşın iletişimi olumlu etkileyen çalışmalar da bulunmaktadır (Baym et. al., 2007). Bu bağlamda, dijital iletişimin ilişkileri geliştirdiğini ve sosyal medya sayesinde insanlarla daha fazla iletişim kurulması nedeniyle insanların yüz yüze iletişim kurma olasılıklarının daha yüksek olduğu ifade edilmiştir (Adler, 2013). Przybylski ve Weinstein (2013: 238) iletişim teknolojisindeki son gelişmelerle milyarlarca insanın uzak mesafedeki insanlarla daha kolay iletişim kurmaları sağlanmıştır. Hinduja ve Patchin (2008: 139), çevrimiçi etkileşimin bireylerin başkaları ile ilişki kurma, farklı bakış açılarına saygı gösterme, düşünce ve duygularını sağlıklı ve normatif bir biçimde ifade etme ve eleştirel düşünme sürecine katkı

sağladığı ifade edilmiştir. Buna ek olarak, Calvert (2002), internette başkalarıyla iletişim kurmanın kendi kimliğini keşfetme ve kendini bulma fırsatı verdiğini belirtmektedir. Sosyal medya ve utangaç bireylerin arkadaşlık kalitesi arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmada, sonuçlar çevrimiçi sosyal ağların utangaç bireylerin başkalarıyla etkileşim kurabileceği rahat bir ortam sağladığını göstermiştir (Baker ve Oswald, 2010: 2). Bu nedenle öğrencilerin sosyal medyayı doğru ve kendilerine fayda sağlayacak biçimde kullanmaları oldukça önemlidir.

Sağlık yönetimi bölümü mezunlarının iletişim becerilerinin yüksek olması önemlidir. Bu bölümden mezun olan öğrencilere iş yaşamında çalışanlarla iletişimin başlatılması, sürdürülmesi ve iletişim için uygun bir ortamın oluşturulmasında önemli sorumluluklar düşmektedir. Bu nedenle araştırma, sağlık yönetimi öğrencilerinin iletişim becerileri ve sosyal medya kullanımı düzeylerini belirleyebilmek adına önemlidir. Bu önem doğrultusunda, sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin iletişim becerileri ile sosyal medya kullanım düzeyleri arasındaki ilişki belirlenmeye çalışılmıştır.

II. YÖNTEM

Bu araştırma, sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin iletişim becerileri ve sosyal medya kullanımı düzeylerini belirlemek ve iletişim becerileri ile sosyal medya kullanım düzeyleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın evrenini, Ankara Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü'nde eğitimine devam eden toplam 338 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada örneklem seçilmemiş ve evreninin tamamına ulaşılmaya çalışılmıştır. 01.01-15.01.2017 tarihleri arasında gerçekleştirilen çalışmaya toplam 273 öğrenci katılmış olup evrenin %81'ine ulaşılmıştır. Ancak dağıtılan anket formlarının eksik yanıtlanması dolayısıyla 8 anket çalışmaya dâhil edilmemiş, analizler 265 anket formu üzerinden gerçekleştirilmiştir. Çalışma yalnızca Ankara Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencileri ile sınırlıdır dolayısıyla elde edilen sonuçlar tüm öğrencilere genellenemez.

Anket formları öğrencilere uygulanmadan önce Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Sağlık Yönetimi Bölümü Anabilim Dalı Başkanlığı'ndan araştırmanın evren olarak seçilen sınıflarda yapılabilmesi için 82669800-301.06.01-E.5900 sayılı 23/12/2016 tarihli izin alınmıştır.

2.1. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak üç bölümden oluşan anket formu kullanılmıştır. Birinci bölümde katılımcılara ilişkin tanımlayıcı

bilgilere, ikinci bölümde “İletişim Becerileri Envanteri”ne, son bölümde ise “Sosyal Medya Kullanımı Ölçeği”ne ait ifadeler yer almaktadır. Tanımlayıcı özelliklere ilişkin bilgi formunda katılımcıların cinsiyeti, yaşı, sınıfı, mezun olunan lise türü, yaşadığı yer, kitap okuma sıklığı ve günlük internet kullanım süresi olmak üzere toplam yedi soru bulunmaktadır.

İletişim becerileri düzeyini ölçmek için Ersanlı ve Balcı (1998) tarafından geliştirilen ve geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılan İletişim Becerileri Envanteri kullanılmıştır. Envanter 5’li Likert yapıdadır ve her zaman (5), hiçbir zaman (1), şeklinde puanlanmaktadır. Envanterin zihinsel, duygusal ve davranışsal olmak üzere 3 alt boyutu bulunmaktadır. Her alt boyutta 15 ifade yer almakta ve ölçek toplam 45 ifadeden oluşmaktadır. Ölçeğin genelinden alınabilecek en yüksek puan 225 en düşük puan ise 45’tir. Ölçeğin tamamı için puanların yüksekliği o bireyin iletişim beceri düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Sosyal medya kullanım düzeyini ölçmek için ise Jenkins-Guarnieri ve arkadaşları (2013) tarafından geliştirilen, Akın ve arkadaşları (2015) tarafından Türkçe’ye uyarlanarak geçerlilik ve güvenilirliği incelenen “Sosyal Medya Kullanımı Ölçeği”nden yararlanılmıştır. Ölçekte “sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı” alt boyutuna ilişkin 6 ifade ve “sosyal rutinlerle bütünleşme” alt boyutuna ilişkin 4 ifade bulunmaktadır. Ölçek, 6’lı Likert tipinde hazırlanmış olup, “tamamen katılmıyorum” (1) ile “tamamen katılıyorum” (6) arasında değer almaktadır. Ölçeğin genelinden alınabilecek en yüksek puan 60 en düşük puan ise 10’dur ve ölçek ile alt boyutlarından alınacak yüksek puanlar yüksek düzeyde sosyal medya kullanımına işaret etmektedir. Dolayısıyla değerler artıkça sosyal medya kullanımı da artmaktadır.

2.2. Ölçeklere İlişkin Betimleyici İstatistikler ve Güvenilirlik Değerleri

Güvenilirlik ankette yer alan soruların birbirleri ile olan tutarlılığını ve kullanılan ölçeğin ilgilenilen sorunu ne derece yansıttığını ifade eder (Kalaycı, 2014: 403). Güvenilir bir test ya da ölçek, benzeri şartlarda tekrar uygulandığında benzer sonuçlar vermektedir (Altunışık vd., 2010: 122). Güvenilirlik analizi gerçekleştirilmeden önce ölçeklerde yer alan ters kodlanmış ifadeler yeniden kodlanarak düzeltilmiş ve ölçekte yer alan ifadeler güvenilirlik analizine tabi tutulmuştur. Çalışma kapsamında kullanılan ölçeklere ve alt boyutlara ilişkin madde sayıları ve Cronbach Alpha Güvenilirlik Katsayıları Tablo 1’de sunulmuştur.

Araştırmada verilerin güvenilirliğini test etmek amacıyla Cronbach Alpha katsayısından yararlanılmıştır. Cronbach Alpha Katsayısı 0 ile 1 arasında değer almaktadır. $0,00 \leq \alpha < 0,40$ ise ölçek güvenilir değildir. $0,40 \leq \alpha < 0,60$ arasında ölçeğin güvenilirliği düşük, $0,60 \leq \alpha < 0,80$ arasında ölçek oldukça güvenilir, $0,80 \leq \alpha < 1,00$ arasında ise yüksek derecede güvenilir kabul edilmektedir (Kalaycı, 2014: 405). Bu durumda Tablo 1'deki Cronbach Alpha Katsayıları incelendiğinde, çalışmada kullanılan İletişim Becerileri (0,876) ve Sosyal Medya Kullanımı (0,877) ölçeklerinden elde edilen verilerin yüksek derecede güvenilir olduğu görülmektedir.

Tablo 1.
Ölçeklere İlişkin Cronbach Alpha Güvenilirlik Değerleri

Ölçekler	Madde Sayısı	Cronbach Alpha Katsayısı
İletişim Becerileri	45	0,876
Zihinsel	15	0,712
Duygusal	15	0,666
Davranışsal	15	0,738
Sosyal Medya Kullanımı	10	0,877
Sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı	6	0,906
Sosyal rutinlerle bütünleşme	4	0,716

Çalışmada kullanılan ölçeklerin boyutları ve geneli dikkate alınarak hesaplanan ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 2'de görülmektedir. İletişim Becerileri Ölçeği alt boyut ortalamalarına bakıldığında en yüksek ortalamanın "Duygusal" ($36,69 \pm 5,86$) alt boyutuna; en düşük ortalamanın ise "Davranışsal" ($32,40 \pm 5,91$) alt boyutuna ait olduğu saptanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin genel iletişim becerileri puan ortalaması ise $104,16 \pm 15,69$ 'dur. Örnekleme oluşturan sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin sosyal medya kullanımı alt boyut ortalamalarında ise, sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı boyutu $10,56 \pm 5,88$ iken, sosyal rutinlerle bütünleşme boyutuna katılım $11,27 \pm 4,41$ 'dir. Genel sosyal medya kullanımına katılım ortalaması ise $21,84 \pm 9,13$ olarak bulunmuştur.

Tablo 2.
Ölçeklere İlişkin Betimleyici İstatistikler

İletişim Becerileri ve Alt Boyutları	İfade sayısı	Min	Mak	\bar{X}	SS
Zihinsel	15	20,00	55,00	35,0717	5,82108
Duygusal	15	21,00	58,00	36,6981	5,86717
Davranışsal	15	19,00	52,00	32,4000	5,91275
İletişim Becerileri	45	67,00	158,00	104,1698	15,6959

İletişim Becerileri İle Sosyal Medya Kullanımı Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi

Tablo 2. Devamı

Sosyal Medya Kullanımı ve Alt Boyutları	İfade sayısı	Min	Mak	\bar{X}	SS
Sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı	6	6,00	36,00	10,5698	5,88815
Sosyal rutinlerle bütünleşme	4	4,00	24,00	11,2717	4,41950
Sosyal Medya Kullanımı	10	10,00	60,00	21,8415	9,13106

192

2.3. Verilerin Analizi

Araştırmada katılımcıların tanımlayıcı özelliklerini incelemek, iletişim becerileri ve sosyal medya kullanım düzeylerini belirlemek amacıyla betimleyici istatistiklerden (frekans, ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerler) yararlanılmıştır. Araştırma verilerinin normal dağılıma uygunluğu test edilmiş, bu bağlamda sosyo-demografik özellikler ile iletişim becerileri arasında fark olup olmadığını belirlemek için Bağımsız Örneklemelerde t-testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), sosyo-demografik özellikler ile sosyal medya kullanımı arasında fark olup olmadığını belirlemek için ise Mann-Whitney U (MWU) testi ve Kruskal Wallis H-testi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında ayrıca iletişim becerileri ve sosyal medya kullanımı alt boyutları arasındaki ilişkinin gücünü ve yönünü belirlemek amacıyla korelasyon ve regresyon analizleri yapılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 22,0 istatistik paket programı kullanılmış olup, anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

III. BULGULAR

Tablo 3’de araştırmaya katılan sağlık yönetimi bölümü öğrencilerine ilişkin tanımlayıcı bulgular yer almaktadır. Katılımcıların %70,9’u kadın, %55,8’i 21 yaş ve üzeri, %43,8’i ikinci sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır. Ayrıca %52,8’i yurttan kalmakta ve %72,8’i Anadolu lisesi mezunudur. Katılımcıların %50,2’si 1-3 saat, % 44,2’si de 3 saatten fazla internet kullanmaktadırlar. Son olarak katılımcıların %55,5’i ayda en az bir kitap okumaktadırlar (Tablo 3).

Tablo 3.
Katılımcılara İlişkin Tanımlayıcı Bilgiler, Sayısal ve Yüzdesele Dağılımlar

Değişkenler	Özellikler	Sayı	Yüzde
Cinsiyet	Kadın	188	70,9
	Erkek	77	29,1
Yaş	20 yaş ve altı	117	44,2
	21 yaş ve üzeri	148	55,8
Sınıf	1.sınıf	52	19,6
	2.sınıf	116	43,8
	3.sınıf	45	17,0
	4.sınıf	52	19,6
Mezun olunan lise türü	Anadolu lisesi	193	72,8
	Meslek lisesi	72	27,2
Değişkenler	Özellikler	Sayı	Yüzde
Yaşadığı Yer	Ev arkadaşıyla	61	23,0
	Ailemle	62	23,4
	Yurtta	140	52,8
	Evde tek	2	0,8
Kitap okuma sıklığı	Ayda en az 1	147	55,5
	6 ayda en az bir	87	32,8
	Yılda en fazla bir	31	11,7
Günlük internet kullanım süresi	1 saatten az	14	5,3
	1-3 saat	133	50,2
	3 saatten fazla	118	44,5
Toplam		265	100

3.1. İletişim Becerilerine Yönelik Bulgular

Çalışmada, sosyo-demografik özellikler esas alınarak; cinsiyet, yaş, sınıf, mezun olunan lise türü, yaşadığı yer, kitap okuma sıklığı ve günlük internet kullanım süresi değişkenlerinin iletişim becerileri düzeyi ve alt boyutları ile sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarının puan ortalamaları açısından anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Analiz sonucunda elde edilen bulgular Tablo 4'te verilmiştir. Tablo incelendiğinde cinsiyet, sınıf ve kişinin yaşadığı yer değişkenlerine göre iletişim becerileri ve alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Cinsiyete göre iletişim becerileri ve tüm alt boyutlarında kadın ve erkeklerin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve erkek öğrencilerin iletişim becerileri puan ortalamasının kadınlara göre yüksek olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Sınıf değişkenine göre genel iletişim becerileri ile alt boyutlarından zihinsel boyutta anlamlı bir farklılık olduğu,

İletişim Becerileri İle Sosyal Medya Kullanımı Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi

194

farklılığın birinci sınıftaki öğrenciler ile ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflar arasındaki farklılıktan kaynaklandığı bulunmuştur ($p < 0.05$). Öğrencilerin yaşadığı yere göre ise sadece duygusal boyutta anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. Diğer boyutlardaki anlamlı farklılık ev arkadaşıyla kalanlar ile yurtda kalanlar arasındaki farklılıktan kaynaklanmaktadır.

Tablo 4.
Sosyo-Demografik Değişkenlere Göre Farklılıkların İncelenmesi

Değişken	Tür	Zihinsel				Duygusal			Davranısal			İletişim		
		n	Ort.	S.S.	F	Ort.	S.S.	F	Ort.	S.S.	F	Ort.	S.S.	F
Cinsiyet	Kadın	188	34,53	5,62	,168	36,09	5,69	,358	31,56	5,52	2,45	102,19	14,94	1,56
	Erkek	77	36,38	6,11		38,16	6,05		34,44	6,34		109,00	16,52	
	p		0,018			0,009			0,000			0,001		
Yaş	20 yaş ve	117	34,41	6,54	8,64	36,42	5,88	,374	31,98	6,03	,129	102,82	16,69	2,27
	21 yaş ve	148	35,58	5,14		36,91	5,86		32,7	5,81		105,22	14,82	
	p		0,105			0,505			0,308			0,217		
Sınıf	1.sınıf	52	32,11	5,65		35,57	5,24		30,44	5,87		98,13	14,79	
	2.sınıf	116	35,67	6,31	5,97	36,82	6,35	1,76	32,83	6,25	2,52	105,33	17,15	3,65
	3.sınıf	45	36,20	4,91		38,20	6,08		33,31	6,09		107,71	14,94	
	4.sınıf	52	35,71	4,61		36,23	4,91		32,59	4,58		104,53	12,18	
	p		0,001			0,155			0,058			0,013		
	Post Hoc		1-2, 1-3, 1-4			-			-		1-2, 1-3			
Mezun olunan lise türü	Anadolu	193	35,10	5,93		36,65	5,86		32,25	5,89		104,02	16,00	
	Meslek	72	34,98	5,54	,352	36,80	5,91	,431	32,77	5,97	,021	104,56	14,93	,279
	Lisesi													
p		0,554			0,512			0,885			0,598			
Yaşadığı yer	Ev	61	37,14	5,88		38,11	6,28		34,29	5,9		109,55	16,14	
	Aile ²	62	34,69	6,19	3,60	36,09	5,79	1,92	31,75	5,9	2,97	102,54	15,91	3,45
	Yurt ³	140	34,31	5,47		36,29	5,66		31,82	5,7		102,42	15,04	
	Evde tek ⁴	2	36,50	,70		40,50	2,12		35,00	2,8		112,00	,00	
	p		0,014			0,126			0,032			0,017		
	Post Hoc		1-3			-			1-3		1-3			
Günlük İnternet Kullanımı	<1 saat	14	32,28	5,06		38,14	6,93		33,42	5,9		103,85	15,23	
	1-3 saat	133	35,06	5,69	1,81	36,54	5,80	,466	32,36	6,0	0,22	103,98	15,68	0,02
	≥3 saat	118	35,40	6,00		36,69	5,83		32,31	5,8		104,41	15,88	
p		0,166			0,628			0,799			0,974			
Kitap Okuma Sıklığı	Ayda en	147	34,82	5,52		36,59	5,83		31,92	5,6		103,34	15,38	
	6 ayda en	87	35,65	6,15	,666	36,90	6,08	,082	33,41	6,1	1,92	105,97	16,51	0,86
	Yılda en	31	34,61	6,30		36,58	5,57		31,80	6,1		103,00	14,82	
p		0,515			0,921			0,148			0,423			

3.2. Sosyal Medya Kullanımına Yönelik Bulgular

Analiz sonucunda elde edilen bulgular Tablo 5'te verilmiştir. Tablo incelendiğinde cinsiyet, yaş, sınıf ve günlük internet kullanım süresi değişkenine göre sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Cinsiyete göre sosyal medya kullanımının alt boyutlarından sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı boyutunda kadın ve erkeklerin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu ve erkek öğrencilerin sosyal medya kullanımı puan ortalamasının kadınlara göre yüksek olduğu görülmektedir ($p < 0.05$). Yaş değişkenine göre genel sosyal medya kullanımı ve tüm alt boyutlarında 20 yaş ve altındaki öğrencilerle 21 yaş ve üzeri öğrencilerin sosyal medya kullanımı puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ($p < 0.05$). Sınıf değişkenine göre genel sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarından sosyal rutinlerle bütünleşme boyutunda anlamlı bir farklılık olduğu, farklılığın birinci sınıftaki öğrenciler ile üçüncü ve dördüncü sınıflardaki öğrenciler arasındaki farklılıktan kaynaklandığı bulunmuştur. Birinci sınıftaki öğrencilerin sosyal medya kullanımı puan ortalamasının üçüncü ve dördüncü sınıftaki öğrencilere göre düşük olduğu görülmektedir ($p < 0.05$).

Günlük internet kullanım süresine göre genel sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarından sosyal rutinlerle bütünleşme boyutunda anlamlı bir farklılık olduğu, farklılığın günde 1-3 saat arasında internet kullanan öğrenciler ile günde 3 saatten fazla internet kullanan öğrencilerden kaynaklandığı tespit edilmiştir ($p < 0.05$).

Tablo 5.
Sosyo-Demografik Değişkenlere Göre Farklılıkların İncelenmesi

Değişken	Tür	Sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı	Sosyal rutinlerle bütünleşme	Genel Sosyal Medya Kullanımı
		$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$
Cinsiyet	Kadın	10,08±5,98	11,28±4,62	21,36±9,305
	Erkek	11,75±5,50	11,24±3,90	23,00±8,64
	MWU	5423,00	7203,00	6181,50
	p	0,001	0,951	0,062

Tablo 5. Devamı

Değişken	Tür	Sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı	Sosyal rutinlerle bütünleşme	Genel Sosyal Medya Kullanımı	
		$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$	$\bar{X} \pm SS$	
Yaş	20 yaş ve altı		10,17±6,42	10,50±4,68	20,68±10,01
	21 yaş ve üzeri		10,87±5,43	11,87±4,11	22,75±8,29
	MWU		7253,50	7026,50	6917,50
	p		0,021	0,008	0,005
	Post-Hoc		-	1-3, 1-4	1-3, 1-4
Sınıf	1.sınıf		9,92±6,94	9,44±4,58	19,36±10,48
	2.sınıf		10,81±5,89	11,06±4,44	21,87±9,25
	3.sınıf		10,60±5,73	12,35±3,69	22,95±7,78
	4.sınıf		10,65±4,89	12,61±4,16	23,26±8,16
	χ²		7,073	18,035	13,792
	p		0,070	0,000	0,003
	Post-Hoc		-	1-3, 1-4	1-3, 1-4
Mezun olunan lise türü	Anadolu Lisesi		10,44±5,49	11,31±4,51	21,75±8,91
	Meslek Lisesi		10,91±6,85	11,16±4,17	22,08±8,91
	MWU		6803,50	6604,00	6888,00
	p		0,791	0,534	0,914
Yaşadığı yer	Ev arkadaşıyla		11,81±6,21	11,63±4,02	23,45±9,22
	Ailemle		9,61±5,90	10,59±4,81	20,20±9,65
	Yurtta		10,45±5,72	11,42±4,43	21,87±8,85
	Evde tek		10,00±0,00	10,50±,707	20,50±,707
	χ²		7,715	2,414	6,279
	p		0,052	0,491	0,099
Günlük İnternet Kullanım Süresi	1 saatten az ¹		10,21±4,99	10,78±3,16	21,00±7,40
	1-3 saat ²		9,81±4,91	10,51±4,11	20,32±7,88
	3 saatten fazla ³		11,46±6,83	12,18±4,72	23,65±10,29
	Toplam		10,56±5,88	11,27±4,41	21,84±9,13
	χ²		1,845	7,967	6,924
	p		0,398	0,019	0,031
	Post-Hoc		-	2-3	2-3
Kitap Okuma Sıklığı	Ayda en az 1		10,50±5,97	11,10±4,56	21,60±9,36
	6 ayda en az bir		10,42±5,45	11,68±4,18	22,11±8,42
	Yılda en fazla bir		11,29±6,72	10,90±4,41	22,19±10,13
	Toplam		10,56±5,88	11,27±4,41	21,84±9,13
	χ²		0,226	1,615	0,528
	p		0,893	0,446	0,768

3.2. İletişim Becerileri ve Sosyal Medya Kullanımı Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

Çalışmada incelenen boyutlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki olup olmadığı Pearson Korelasyon analizinden yararlanılarak test edilmiştir. Tablo 6'da iletişim becerileri ve sosyal medya kullanımı boyutları arasındaki ilişkilerin düzeylerini gösteren korelasyon analizi sonuçları yer almaktadır. Elde edilen bulgulara göre, sosyal medya kullanımının alt boyutlarından sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı ile iletişim becerilerinin zihinsel ($r=0,174$), duygusal ($r=0,145$) ve davranışsal ($r=0,187$) alt boyutları arasında istatistiksel açıdan anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişki olduğu bulunurken, sosyal rutinlerle bütünleşme boyutu ile iletişim becerileri ve alt boyutları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki saptanamamıştır. Genel sosyal medya kullanımının iletişim becerilerinin zihinsel ($r=0,139$) ile davranışsal ($r=0,145$) alt boyutları arasında ve genel sosyal medya kullanımı ile genel iletişim becerileri arasında ($r=0,151$) istatistiksel açıdan anlamlı ve pozitif yönlü ilişkiler olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 6.

Araştırma Değişkenlerine İlişkin Korelasyon Analizi Sonuçları

	1	2	3	4	5	6
Zihinsel (1)	1					
Duygusal (2)	,588**	1				
Davranışsal (3)	,769**	,720**	1			
İletişim Becerileri (4)	,881**	,863**	,931**	1		
Sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı (5)	,174**	,145*	,187**	,189**	1	
Sosyal rutinlerle bütünleşme (6)	,056	,053	,051	,060	,561**	1
Sosyal Medya Kullanımı Toplam Puanı (7)	,139*	,119	,145*	,151*	,916**	,845**

* $p<0,05$ düzeyinde anlamlı korelasyon; ** $p<0,01$ düzeyinde anlamlı korelasyon

Çalışmada kullanılan ölçeklerin korelasyon analizi yapıldıktan sonra, aralarında ilişki bulunan boyutların etkilerini yordamak amacıyla çoklu regresyon analizi modeli geliştirilmiştir. Geliştirilen modelde sosyal medya kullanımı ölçeğinin alt boyutlarının öğrencilerin iletişim becerileri üzerindeki etkilerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Tablo 7'de görüldüğü gibi, regresyon modeline ilişkin istatistiksel tahminler modelin anlamlı ve kullanılabilir olduğunu göstermektedir ($F=5,310$; $p=0,005$). Modelin ilişki katsayısı $0,197$ 'dir ve sosyal medya ölçeğinin alt boyutları iletişim becerilerindeki toplam varyansın %3,9'unu açıklamaktadır. Ancak modelde, regresyon katsayısının anlamlılığına ilişkin t-testi sonuçları

**İletişim
Becerileri İle
Sosyal Medya
Kullanımı
Arasındaki
İlişkinin
Belirlenmesi**

198

incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı etkinin yalnızca sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı alt boyutunda olduğu görülmektedir ($t=3,106$; $p=0,002$). Sosyal rutinlerle bütünleşme boyutunun iletişim becerileri üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır ($p>0,05$). Modelde, standardize edilmiş regresyon katsayısı ($\beta=0,227$) pozitif yönlüdür ve sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı iletişim becerileri düzeyini istatistiksel olarak pozitif yönde anlamlı bir şekilde etkilemektedir.

Tablo 7.

Sosyal Medya Kullanımı Alt Boyutlarının İletişim Becerileri Üzerindeki Etkilerinin Yordanmasına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	Katsayı	Standart Hata	Beta	t	p
Sabit	100,474	2,637	-	38,100	0,000
Sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı	0,606	0,195	0,227	3,106	0,002
Sosyal rutinlerle bütünleşme	-0,240	0,260	-0,068	-0,924	0,357
R=0,197; R²=0,039; (F=5,310; p=0,005) Durbin Watson=0,92					

Bağımlı Değişken: İletişim Becerileri

IV. TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu araştırmada, Ankara Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencilerinin sosyo-demografik ile çeşitli özelliklerinin iletişim becerileri ve sosyal medya kullanımında farklılık oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Ayrıca öğrencilerin iletişim becerileri ile sosyal medya kullanım düzeyleri arasındaki ilişki ortaya konulmuştur.

Araştırmada kullanılan İletişim Becerileri ölçeğinden alınabilecek en yüksek puan 225 ve en düşük puan 45'tir. Bu araştırmada ölçekten alınan en yüksek puanın 158, en düşük puanın 67 olduğu görülmüştür. Öğrencilerin iletişim becerileri toplam puan ortalamasının ise 104,16 olduğu tespit edilmiştir. Ölçek zihinsel, duygusal ve davranışsal olmak üzere üç alt boyuttan oluşmakta ve her bir alt boyuttan alınabilecek en yüksek puan 75 iken, en düşük puan 15'tir. Araştırma sonucunda duygusal alt boyut ortalamasının 36,69 olduğu ve diğer alt boyut ortalamalarından yüksek olduğu görülmüştür. Buna göre, öğrencilerin duygusal iletişim becerileri düzeyinin zihinsel ve davranışsal iletişim becerileri düzeylerinden daha yüksek olduğu söylenebilir. Kaya ve diğerleri (2015) tarafından hemşirelik fakültesi öğrencileri üzerine yapılan çalışmada da, öğrencilerin iletişim becerileri puan ortalamasının 104,00 olduğu, alt boyut ortalamalarına

bakıldığında ise duygusal alt boyut puan ortalamasının diğer alt boyutlara göre yüksek olduğu bulunmuştur. Buna karşılık literatürde farklı sonuçlar elde eden çalışmalar da mevcuttur. Toy (2007) tarafından yapılan çalışmada öğrencilerin iletişim becerileri toplam puan ortalamasının 165,27 olduğu ve davranışsal alt boyutun 56,33 puan ortalaması ile diğer boyutlardan daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmüştür. Erigüç ve Eriş (2013) sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencileri üzerine yaptıkları çalışmada, iletişim becerisi puan ortalamasının 166,62 olduğu ve alt boyutlar bazında değerlendirildiğinde en yüksek puan ortalamasının davranışsal alt boyutta olduğu görülmüştür.

Araştırmada öğrencilerin iletişim beceri düzeylerinin sosyo-demografik ve çeşitli değişkenlere göre incelenmesi sonucunda cinsiyet, sınıf ve yaşanan yer değişkenlerine göre genel iletişim becerileri ve/veya alt boyutlar düzeyinde farklılaştığı görülürken, yaş, mezun olunan lise türü, kitap okuma sıklığı ve günlük internet kullanımı değişkenlerine göre farklılık göstermediği görülmüştür.

Cinsiyet değişkenine göre değerlendirildiğinde öğrencilerin hem genel iletişim becerileri düzeylerinde hem de alt boyutları düzeyinde puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüş ve erkek öğrencilerin iletişim becerileri düzeylerinin kadınlara göre yüksek olduğu tespit edilmiştir. Literatürde yer alan çeşitli çalışmalarda ise cinsiyete göre öğrencilerin iletişim becerileri düzeylerinde farklılıkların meydana geldiği ve genel olarak kadın öğrencilerin iletişim becerileri düzeyinin daha yüksek olduğu görülmüştür (Erigüç ve Eriş, 2013; Erigüç vd., 2013; Karatekin vd., 2012; Çetinkaya, 2011). Yapılan başka çalışmalarda ise cinsiyet değişkenine göre iletişim becerileri düzeyinin farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Dilekman vd., 2008; Kumcağz vd., 2011). Dolayısıyla cinsiyet değişkenine göre iletişim becerileri düzeylerinin genellenemez olduğu söylenebilir.

Öğrencilerin sınıf değişkenine göre genel iletişim becerileri düzeylerinde ve zihinsel alt boyutta puan ortalamaları arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir. Birinci sınıftaki öğrencilerin iletişim becerileri düzeylerinin diğer sınıflarda bulunan öğrencilerden düşük olduğu görülmüştür. Genel olarak literatürde yapılan çalışmalar incelendiğinde de öğrencilerin sınıf atladıkça iletişim becerilerinin yükseldiği görülmektedir (Çetinkaya, 2011; Yılmaz vd., 2009; Karatekin vd., 2012). Yapılan başka çalışmalarda ise sınıf değişkenine göre iletişim becerileri düzeyinin farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Erigüç ve Eriş, 2013; Erigüç vd., 2013; Yıldız, 2016; Dilekman vd., 2008).

**İletişim
Becerileri İle
Sosyal Medya
Kullanımı
Arasındaki
İlişkinin
Belirlenmesi****200**

Öğrencilerin yaşadıkları yer değişkenine göre iletişim becerileri düzeyi incelenmiş ve genel iletişim becerileri puan ortalamaları ile zihinsel ve davranışsal alt boyutlarda puan ortalamaları arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Ev arkadaşlarıyla birlikte yaşayan öğrencilerin iletişim becerilerinin yurtda kalan öğrencilerden yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılığın ev arkadaşlarıyla yaşayan öğrencilerin ev arkadaşlarıyla daha sınırlı alanda bir arada bulunmasıyla açıklanabilir. Bu bağlamda, ev ve ortak yaşamla ilgili sorumlulukların paylaşılması ve kişilerin anlaştıkları arkadaşlarıyla aynı evi paylaşması birbirleriyle daha rahat iletişim kurmalarını sağlayabilir.

Araştırmada öğrencilerin sosyal medya kullanım düzeylerinin değerlendirilmesi için Sosyal Medya Kullanımı Ölçeğinden yararlanılmıştır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 60 ve en düşük puan 10'dur. Bu araştırmada en yüksek puanın 60, en düşük puanın ise 10 olduğu görülmüştür. Öğrencilerin sosyal medya kullanımı toplam puan ortalamasının 21,84 olduğu tespit edilmiştir. Buna göre, öğrencilerin sosyal medya kullanım düzeylerinin düşük olduğu söylenebilir. Ölçek sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı ile sosyal rutinlerle bütünleşme olmak üzere iki alt boyuttan oluşmaktadır. Araştırma sonucunda sosyal rutinlerle bütünleşme ortalamasının 11,27 olduğu ve sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı ortalamasından yüksek olduğu görülmüştür. Buna göre, öğrencilerin sosyal rutinlerle bütünleşme düzeyinin daha iyi olduğu söylenebilir.

Araştırmada öğrencilerin sosyal medya kullanım düzeylerinin sosyo-demografik ve çeşitli değişkenlere göre incelenmesi sonucunda cinsiyet, yaş, sınıf ve günlük internet kullanım süresi değişkenine göre genel sosyal medya kullanım düzeyi ve/veya alt boyutlarında anlamlı farklılık oluştuğu, buna karşın mezun olunan lise türüne, yaşanan yere ve kitap okuma sıklığına göre anlamlı farklılıkların oluşmadığı görülmüştür.

Cinsiyete göre sosyal medya kullanımının alt boyutlarından sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı boyutunda kadın ve erkeklerin puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Erkek öğrencilerin sosyal bütünleşme ve duygusal bağlantı düzeylerinin kadınlara göre yüksek olduğu görülmektedir. Literatürde yapılan çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir. Özsarı ve Karaduman (2016) eğitim fakültesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım düzeylerini değerlendirmek için yaptıkları çalışmada erkek öğrencilerin genel sosyal medya kullanım düzeylerinin kadınlara göre yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Balcı ve Gülnar (2009) tarafından yapılan çalışmada ise

öğrencilerin yaklaşık %50'sinin her gün düzenli internet kullandığı ve erkeklerin kadınlara oranla daha sık internete girdikleri belirlenmiştir.

Yaş değişkenine göre genel sosyal medya kullanımı ve tüm alt boyutlarında 20 yaş ve altındaki öğrencilerle 21 yaş ve üzeri öğrencilerin sosyal medya kullanımı puan ortalamaları arasında farklılık olduğu görülmüştür. Öğrencilerden 21 yaş ve üzerinde bulunanların sosyal medya kullanım düzeylerinin diğerlerine göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. TÜİK (2013)'nin Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması sonuçlarına göre, bilgisayar ve internet kullanım oranının 16-24 yaş arasındaki gençlerde en yüksek olduğu (%70,6) bulunmuştur. Bu yaş grubunda, internet kullanma oranı erkeklerde %82, kadınlarda ise, %57,5 olarak belirlenmiştir (TÜİK 2013).

Sınıf değişkenine göre genel sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarından sosyal rutinlerle bütünleşme boyutunda anlamlı farklılık olduğu, farklılığın birinci sınıftaki öğrenciler ile üçüncü ve dördüncü sınıflardaki öğrenciler arasındaki farklılıktan kaynaklandığı bulunmuştur. Birinci sınıfta bulunan öğrencilerin sosyal medya kullanım düzeylerinin üçüncü ve dördüncü sınıftakilere göre düşük olduğu görülmüştür.

Günlük internet kullanım süresine göre genel sosyal medya kullanımı ve alt boyutlarından sosyal rutinlerle bütünleşme boyutunda anlamlı bir farklılık olduğu, günde 3 saatten fazla internet kullanan öğrencilerin, 1-3 saat arasında internet kullanan öğrencilere kıyasla sosyal medya kullanım düzeylerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Işıktaş (2016), yaptığı çalışmada internet kullanım sıklığı ile sosyal ağ kullanımı arasındaki ilişkiyi değerlendirmiş ve internette 4 saat ve üzerinde vakit geçiren öğrencilerin sosyal ağ kullanım düzeylerinin daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Akyazı ve Ünal (2013) yaptıkları çalışmada, katılımcıların büyük çoğunluğunun günde 1-3 saat aralığında interneti kullandığı saptanmıştır. Aydın (2016) yaptığı çalışmada öğrencilerin internet kullanım sıkları ile sosyal ağ araçlarını kullanmaları arasında anlamlı bir ilişki olduğunu tespit etmiş ve sosyal medya araçlarının üniversite öğrencilerinin günlük yaşantısının bir parçası haline geldiğini belirtmiştir.

Araştırmada, öğrencilerin iletişim becerileri düzeyi ile sosyal medya kullanımı düzeyi arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizi sonucuna göre, araştırma grubunun iletişim becerileri düzeylerinin sosyal medya kullanım düzeyleri ile ilişkili olduğu ve sosyal medya kullanımının iletişim becerilerini artırdığı söylenebilir. Buna göre, sosyal medya bireylerin başkaları ile ilişki kurma, farklı bakış açlarına saygı

**İletişim
Becerileri İle
Sosyal Medya
Kullanımı
Arasındaki
İlişkinin
Belirlenmesi**

202

gösterme, düşünce ve duygularını sağlıklı ve normatif bir biçimde ifade etme ve eleştirel düşünme sürecine katkı sağlamaktadır.

Nüfusunun büyük bir bölümünü gençlerin oluşturduğu Türkiye’de internet kullanımı ve sosyal medya kullanımı giderek artmaktadır. Üniversite öğrencilerinin de dâhil olduğu genç nüfusun internet ve sosyal medyayı daha yoğun kullandığı bilinmektedir. Dolayısıyla öğrencilerin bu ağları etkili ve faydalı amaçlar için kullanmalarını sağlayacak eğitim ve uygulamaların geliştirilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda ders içeriklerinde “güvenli internet ve sosyal medya kullanımı” konularına yer verilerek öğrencilerin bilinçlenmesi sağlanabilir. Ayrıca araştırma grubunun yakın bir gelecekte sağlık sektöründe çalışacağı da göz önüne alındığında, iletişim becerilerinin yüksek olması ve geliştirilmesi önemlidir. Çünkü sağlık kurumları, her biri kendi alanında uzman birçok farklı meslekten kişilerin bir arada çalışmasını gerektiren karmaşık bir yapıya sahip olması nedeniyle yüksek düzeyde iletişim gerektirmektedir. Bu doğrultuda, etkili iletişim becerisine sahip olan geleceğin sağlık yöneticileri, problemlere daha sağlıklı bir şekilde çözümler üretebilme ve teklifler önerebilme yeteneğine sahip olacaklar ve yapıcı ilişkiler geliştireceklerdir.

Literatür incelendiğinde, sosyal medya kullanımı ve iletişim becerileri ilişkisini ele alan çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Konu ile ilgili çalışmaların farklı örneklem grupları ile çalışılması önerilmektedir. Ayrıca nicel çalışmaların yanı sıra nitel çalışmalarla da öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumları ve iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik etkenler ayrıntılı olarak incelenmelidir.

KAYNAKÇA

- Adler, I. (2013). How Our Digital Devices Are Affecting Our Personal Relationships. <http://legacy.wbur.org/2013/01/17/digital-lives-i>, (Erişim Tarihi: 15.11.2017).
- Akın, A., Özbay, A. ve Baykut, İ. (2015). Sosyal Medya Kullanımı Ölçeği'nin Türkçe Formu'nun Geçerliliği ve Güvenirliği. *The Journal of International Social Research*, 8(38): 628-633.
- Akyazı, E. ve Ünal, A.T. (2013). İletişim Fakültesi Öğrencilerinin Amaç, Benimseme, Yalnızlık Düzeyi İlişkisi Bağlamında Sosyal Ağları Kullanımı. *Global Media Journal Turkish Edition*, 6(3): 1-24.
- Altunışık, R., Coşkun R., Bayraktaroğlu, S. ve Yıldırım, E. (2010). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri- SPSS Uygulamalı*. 6. Baskı, Sakarya: Sakarya Yayıncılık.

- Aydın, E.İ. (2016). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımları Üzerine Bir Araştırma: Anadolu Üniversitesi Örneği. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 35: 373-386.
- Baker, L.R. ve Oswald, D.L. (2010). Shyness and Online Social Networking Services. *Journal of Social and Personal Relationships*. 27(7): 873-889.
- Balcı, Ş. ve Gülnar, B. (2009). Üniversite Öğrencileri Arasında İnternet Bağımlılığı ve İnternet Bağımlılarının Profili. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 6 (1): 5-22.
- Baruah, T. D. (2012). Effectiveness of Social Media as a Tool of Communication and Its Potential for Technology Enabled Connections: A Micro- Level Study. *International Journal of Scientific and Research Publications*, 2(5): 1-10.
- Calvert, S.L. (2002). *Identity Construction on the Internet*. In S.L. Calvert, A.B. Jordan ve R.R. Cocking (ed) *Children in the Digital Age: Influences of Electronic Media on Development*, 57-70. Westport, CT: Praeger.
- Çetinkaya, Z. (2011). Türkçe Öğretmen Adaylarının İletişim Becerilerine İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19(2): 567-576.
- Chasombat, P., (2014), *Social Networking Sites Impacts on Interpersonal Communication Skills and Relationships*, Master of Thesis, Thailand: School of International College National Institute of Development Administration.
- Dijital in 2017 Global Overview. (2017). <https://wearesocial.com/special-reports/digital-in-2017-global-overview>, (Erişim Tarihi: 23.11.2017).
- Dilekman, M., Başçı, Z. ve Bektaş, F. (2008). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin İletişim Becerileri. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(2): 223-231.
- Erigüç G. ve Eriş H. (2013). Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin İletişim Becerileri: Harran Üniversitesi Örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(46): 232-254.
- Erigüç, G., Şener, T. ve Eriş, H. (2013). İletişim Becerilerinin Değerlendirilmesi: Bir Meslek Yüksekokulu Öğrencileri Örneği. *Hacettepe Sağlık İdaresi Dergisi*, 16(1): 45-65.
- Ersanlı, K. ve Balcı, S. (1998). İletişim Becerileri Envanterinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 10(2): 7-12.
- Hinduja, S. ve Patchin J.W. (2008). Personal of Adolescents on the Internet: A Quantitative Content Analysis of Myspace. *Journal of Adolescence*. 31: 125-146.
- Işıktaş, S. (2016). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımına Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 35: 565-575.

**İletişim
Becerileri İle
Sosyal Medya
Kullanımı
Arasındaki
İlişkinin
Belirlenmesi**

204

- Jenkins-Guarnieri, M.A., Wright S.L. ve Johnson, B. (2013). Development and Validation of a Social Media Use Integration Scale. *Psychology of Popular Media Culture*, 2(1): 38 –50.
- Kalaycı, Ş. (2014). SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri. 6. Baskı. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Kaplan, A. M. ve Haenlein, M. (2010). Users of the World, Unite! The Challenges and opportunities of Social Media. *Business Horizons*, 53(1): 59-68.
- Karatekin, K., Sönmez, Ö. F. ve Kuş, Z. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin İletişim Becerilerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 7(3): 1695-1708.
- Kaya, H., Turan, N., Hasanoğlu, Ö., Güre, Ö., Arslanova, E. ve Elmas, G. (2015). Hemşirelik Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Ağ Sitelerini Kullanma Amacı ile İletişim Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 40: 16-31.
- Kumcağız, H., Yılmaz, M., Çelik, S., B. ve Aydın, A., İ. (2011). Hemşirelerin İletişim Becerileri: Samsun İli Örneği. *Dicle Tıp Dergisi*, 38(1): 49-56.
- McCoy, B. (2013). Digital Distractions in the Classroom: Student Classroom Use of Digital Devices for Non-Class Related Purposes. *Faculty Publications, College of Journalism & Mass Communications*. 9: 1-16.
- Baym, N. K., Zhang, Y. B., Kunkel, A., Ledbetter, A., ve Lin, M. C. (2007). Relational Quality and Media Use in Interpersonal Relationships. *New Media & Society*, 9(5): 735-752.
- Othman, W.R.W., Apandi, Z.F.M. ve Ngah, N.H. (2016). The uses of Social Media on Student's Communication and Self Concepts among TATIUC Students. *Indian Journal of Science and Technology*, 9(17): 1-8.
- Özsarı, İ. ve Karaduman, G.B. (2016). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Medya Kullanımı ve Yalnızlıklarının İncelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5: 380-389.
- Przybylski, A. K. ve Weinstein, N. (2013). Can You Connect with Me Now? How The Presence of Mobile Communication Technology Influences Face-to-Face Conversation Quality. *Journal of Social and Personal Relationships*, 30(3): 237-246.
- Sinha, A., Yadav R.K. ve Kanodia R. (2016). Social Media: Positive vs Negative Effect on Young Generation. *International Journal of Science Technology and Management*. 5(1): 484-491.
- Sponcil, M. ve Gitimu, P. (2012). Use of Social Media by College Students: Relationship to Communication and Self-Concept. *Journal of Technology Research*, 4: 1-13.

- Toy, S. (2007). Mühendislik ve Hukuk Fakülteleri Öğrencilerinin İletişim Becerileri Açısından Karşılaştırılması ve İletişim Becerileriyle Bazı Değişkenler Arasındaki İlişkiler. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- TÜİK (2013). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması. <http://tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.doid=13569>, (Erişim Tarihi: 24.11.2017).
- TÜİK (2017). <http://www.tuik.gov.tr/Duyuru.do?metod=socialSites>, (Erişim Tarihi: 08.10.2017).
- Urista, M.A., Dong, Q. ve Day, K.D. (2009). Explaining Why Young Adults Use Myspace and Facebook through Uses Gratifications Theory. *Human Communication*. 12(82): 215-229.
- Wallace, K. (2015). Teens Spend a 'Mind-Boggling' 9 Hours a Day Using Media. <http://edition.cnn.com/2015/11/03/health/teens-tweens-media-screen-use-report/index.html>, (Erişim Tarihi: 16.10.2017).
- Yıldız, S.B. (2016). Turizm Rehberliği Bölümü Öğrencilerinin İletişim ve Problem Çözme Becerilerinin Belirlenmesi. *Journal of Human Sciences*, 13(3): 4084-4099.
- Yılmaz, M., Üstün, A. ve Odacı, H. (2009). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının İletişim Becerileri Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Giresun Üniversitesi Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (1): 8-19.